

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

ASIA Päätös maa-aineslain 4 §:n mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee soran ja hiekan ottoa.

HAKIJA Hartotech Oy
Yhdystie 15 B 10
19600 Hartola

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Yleistä Hartotech Oy hakee lupaa hiekan ja soran ottamiseen kiinteistöiltä Hirsikulma 81-401-1-2756 ja Sorakumpu 81-401-1-2512. Luvan hakija omistaa kiinteistöt. Kyseessä on maa-aineslain 4 §:n mukainen lupahakemus.

Suunniteltu ottamisalue muodostuu kahdesta kiinteistöstä, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 1,5 ha (0,8 ha + 0,7 ha). Lupaa haetaan 69 500 k-m³ (42000 k-m³ + 27500 k-m³) määrän ottamiseen 10 vuoden aikana.

Kohteen nykytila

Ottoalueen kiinteistöt ovat etelä-pohjoissuunnassa vierekkäisiä kiinteistöjä. Ottoalue muotoilee kiinteistöjen rajoja, kuitenkin muodostaen 3 metrin suojavyöhykkeen ottoalueen ja kiinteistörajojen välille. Pohjoisreunaltaan naapurikiinteistön ja ottoalueen väliin jätetään 10 metrin suojavyöhyke. Alueen sisäpuolella oleva rakennus on tarkoitus purkaa ja länsireunalla olevat rakennukset jäävät ottoalueen ulkopuolelle. Alueen länsipuolella kulkevan Valtatie 4:n ja ottoalueen välille jätetään 30 metrin suojavyöhyke. Alueen eteläpuolella kulkevan Koitintien (Mt. 423) ja ottoalueen välille jätetään 20 metrin suojavyöhyke. Lähialueella on muitakin maa-ainesalueita sekä toiminnassa olevia että entisiä, joita on osin jo maisemoitu.

Ottoaluetta lähin vakituinen asutus sijaitsee alueen länsipuolella noin 90 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Lähin loma-asutus sijaitsee noin 120 metrin etäisyydellä lounaassa. Molemmat kohteet sijaitsevat ottoalueeseen nähden Valtatien 4:n vastakkaisella puolella. Ottoalueen lähimmät vesistöt ovat koillis- ja länsipuolella sijaitseva Jääsjärvi (W=N2000+92.3) noin 2,5 km:n etäisyydellä sekä lounaispuolella Ihanajärvi (W=N2000+91.6) noin 2,3 km:n etäisyydellä. Kohteesta on matkaa pohjoisessa sijaitsevaan Tainionvirtaan noin 1,8 km. Ottamisaluetta lähin luonnonsuojelualue sijaitsee noin 240 metrin etäisyydellä koillisessa.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alueeseen ei kohdistu

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

merkintöjä, eikä alueella ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Ottoalue sijaitsee II-luokan Pohjola-Tainionvirta pohjavesialueella. Valtatie 4:n itäpuolella, ottoalueen läheisyydessä, ei ole vedenottoa eikä talousvesikaivoja. Lähimmistä talousvesikaivoista ja vanhan betoniaseman kaivosta on otettu vesinäytteet, joiden perusteella ei ole viitteitä, että maaperä tai pohjavesi olisi pilaantunut.

Ottamissuunnitelma ja -toimenpiteet

Alue kuvattiin ilmasta drone laitteella kesäkuussa 2023. Saatua pistepilviaineistoa hyödynnettiin suunnittelussa. Lisäksi alueen suunnittelussa hyödynnettiin Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistoa (keilausvuosi 2021). Ottotoiminta suoritetaan suunnitelmakartan mukaisesti kohti lounasta.

Suunniteltu ottotaso on esitetty suunnitelmakartassa ja leikkauskuvissa. Alin ottotaso on +99.80 N2000-korkeusjärjestelmässä. Pohjaveden ja alimman ottamistason väliin jätetään 4,00 metrin suojakerros. Ottamistaso noudattelee pohjoisempien ottoalueiden pohjan tasoa, jolloin maisemointi ja ottoalueiden yhdistäminen onnistuu helposti.

Ottoalue merkitään maastoon paaluilla, joista ilmenee korkeustaso. Ottoalueen jyrkät rintaukset merkitään lippusiimalla maastoon. Rintaukset luiskataan 1:2–1:3 kaltevuuteen, jolloin ne noudattavat luonnollisia maaston muotoja.

Maa-ainesten ottamisen yhteydessä syntyy kaivannaisjätteitä, jotka on eritelty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa. Pintamaita syntyy arviolta 3600 m³ ja kantoja sekä hakkuutähteitä 150 m³.

Pintamaat kuoritaan pois ottamistoiminnan edetessä ja varastoidaan ottamisalueen reunoille. Toiminnan jälkeen pintamaita käytetään alueen jälkihoitotoimenpiteissä. Alueelle voidaan tuoda puhtaita maa-aineksia maisemointia varten. Kannot ja hakkuutähteet kuljetetaan alueen ulkopuolelle energiahyötykäyttöön. Ottotoiminnan aikana mahdollisesti paljastuva kallio verhoillaan moreenilla. Soran seassa ovat suuret kivet murskataan. Ottoalueen pohja muotoillaan ja pidetään kunnossa ottamisen aikana niin, että alueelle ei synny pintavesilammikoita

Ottoalueella suoritetaan soran ja hiekan murskausta sekä seulontaa. Hirsikulman kiinteistöllä on suunnitelmana harjoittaa kyseistä toimintaa arviolta 1-2 kertaa ottamistoiminnan aikana,

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

yhteensä noin 15-25 vrk ajan 10 vuoden aikana. Sorakummun kiinteistöllä taas arviolta 1-2 kertaa ottamistoiminnan aikana, yhteensä noin 15-25 vrk ajan 10 vuoden aikana. Murskaus- ja seulantakoneiden alustat suojataan toiminnan aikana HPDE kalvojen ja maa-aineksen avulla siten, että mahdollisessa öljyvahingossa pohjaveteen ei pääse valumaan haitallisia aineita. Alueelle ei tule kiinteitä murskaus- tai seulantalaitoksia. Murskaus pyritään suorittamaan sähkökäyttöisellä murskainlaitteistolla. Murskausta suorittavat koneet sijoitetaan ottoalueen itälaitaan, jolloin etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin on Sorakummun kiinteistöllä suurimmillaan noin 250–300 m.

Liikenne ottamisalueelta tapahtuu ottoalueelta etelään Koitintielle olemassa olevan liittymän kautta. Kuljetukset tapahtuvat arkisin klo 6–21 välisenä aikana ja satunnaisesti viikonloppuisin. Ottamisalueen kautta kulkeva rasiatie pidetään käyttökuntoisena ottamistoiminnan loppuun asti. Ottoalueelle johtavalle tielle asetetaan tarvittaessa puomi.

Ottotoiminnassa käytetään prosessin eri vaiheissa maansiirtokoneita, pääasiassa kauhakuormaajaa kuorma-autojen lastaamiseen. Ottamisalueella ei huolleta työkoneita, kuin rikkoonumistapauksessa eikä ottoalueella varastoida poltto- ja voiteluaineita. Ottamisalueelle varataan öljynimeytysturvetta. Tankkauspaikka suojataan HDPE kalvolla.

Ottamisen aikana tullaan noudattamaan voimassa olevia työturvallisuusmääräyksiä. Ottoalueella on ollut aiemmin betoniaseman toimintaa ja maaperässä on puhdasta betonia, mitä on osittain kaivettu maan pinnalle. Betoni tullaan hyödyntämään kierrätysmateriaalina maanrakentamisessa. Jos vastaan tulee pilaantuneita maa-aineksia niin toiminta keskeytetään ja otetaan yhteyttä ympäristöviranomaisiin.

Jälkihoitotoimenpiteet

Ottamistoiminnan edetessä aluetta siistitään ja metsitetään. Pintamaat levitetään muotoillulle pohjalle noin 10 cm:n vahvuiseksi kerrokseksi ja tarvittaessa alueelle tuodaan lisäksi metsän kasvulle soveltuvia puhtaita maa-aineksia. Alue uudistunee luontaisesti männylle ja tarvittaessa täydennetään kylvöllä tai istutuksin.

Ympäristövaikutukset

Ottamistoiminnan päätyttyä, maisemoiduttuaan, alue tulee hyvin sopeutumaan maastoon, joten ympäristövaikutukset jäävät vähäisiksi.

Meluvaikutukset jäävät hyvin pieniksi, koska ottoalueen ja lähimmän asutuksen väliin ja VT4 itäpuolella oleva noin 10 metrin korkuinen maapenkki ja lisäksi VT4:n melu on

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

melulähteenä suurempi.

Myös pölyvaikutus jää vähäiseksi, koska ottamistoiminta jää muuta ympäristöä alemmaksi ja lähimmänasutuksen suuntaan on noin 10 m korkea metsäinen maavalli. Murskaustoiminnan aikana pölyämistä estetään tarvittaessa kastelulla.

Pohjaveteen toiminnalla ei ole vaikutusta, koska ottamistoiminnassa noudatetaan pohjaveden suojeluun liittyviä määräyksiä ja alimman ottamistason ja havaitun pohjaveden väliin jää neljän metrin suojakerros.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTEET

Maa-aineslaki (555/1981) 4 §

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain 1.7.2016 voimaan tulleen muutoksen (424/2015) mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Hartolan kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan viranomaisena maa-aineslain (555/1981) asioissa toimii ympäristölautakunta.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksen vireilletulo Hakemus tuli vireille 3.1.2024.

Kuuleminen

Lupahakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla Hartolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 25.1.-25.2.2024. Asiakirjat ovat olleet kuulutuksen ajan nähtävillä Hartolan kunnanvirastolla.

Asiasta on kuultu yhtätoista (11) naapuria.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Hämeen Ely-keskuksen y-vastuualueelta, Uudenmaan Ely-keskuksen L-vastuualueelta ja Päijät-Hämeen terveydensuojeluviranomaiselta.

Hämeen ely-keskuksen lausunto:

” ...

Hämeen ELY-keskus katsoo, että hakemus on puutteellinen erityisesti pohjavesiselvityksen ja jälkihoitosuunnitelman osalta. Maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on kuitenkin mahdollista järjestää siten, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

§:n rajoitusten kanssa. Mikäli ottamissuunnitelmaa täydennetään, ei luvan myöntämiselle ole estettä. Ottamissuunnitelman täydennyksessä ja lupaharkinnassa tulee huomioida ainakin seuraavaa:

Mikäli alueella aiotaan käyttää polttomoottorikäyttöistä murskauslaitteistoa, tulee hakemusta täydentää sitä koskevalla ympäristölupahakemuksella, ja hakemuksesta pyytää ELY-keskukselta uusi lausunto.

Hämeen ELY-keskus huomauttaa, että kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi luotettavalla tavalla osoittaa, että toiminta häiriölle alttiissa kohteissa ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) tarkoitettuja melutason arvoja.

Hakemusta tulee täydentää meluselvityksellä, josta käy ilmi melutasot lähimmillä häiriölle alttiissa kohteissa. Tarvittaessa melutasot tulee selvittää mittauksin.

Toiminnasta ei myöskään saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen (711/2001) noudattamisen.

Ennen maa-ainesten oton aloittamista alue siistiä aiemman toiminnan jäljiltä. Mikäli alueella havaitaan mahdollista maaperän pilaantumista, tulee maa-ainesten ottaminen keskeyttää ja maaperän pilaantuneisuus ja puhdistamistarve selvittää.

Ottamista ei saa ulottaa tason +101,50 alapuolella.

Jälkihoidon yhteydessä ottamisalueen luiskat tulee loiventaa kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Mikäli ottaminen naapurin alueella ei toteudu suunnitelman mukaisesti on naapurin vastainen luiska muotoiltava kaltevuuteen 1:3 ja jälkihoidettava.

Naapuritiloihin suositellaan jätettäväksi ympäristöministeriönjulkaisun 2023:30 ”Maa-ainesten ottaminen - Opas ainesten kestävään käyttöön” mukainen 10 metrin suojaetäisyys.

Ottamissuunnitelma ja sen piirustukset tulee muuttaa vastaamaan edellä mainittuja muutoksia.

Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Polttoainesäiliöiden sekä

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

seulonta- ja murskauslaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista.

Pohjaveden pinnan korkeutta tulee seurata kiinteistöllä 1:2756 sijaitsevasta pohjaveden havaintoputkessa (2, Vt4 Hartola) 4 kertaa vuodessa (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) tehtävin mittauksin. Toiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun tulee seurata vuosittaisella näytteenotolla havaintoputkesta 2 ja ottamisalueen pohjoispuolella sijaitsevasta havaintoputkesta tai ottamisalueella mahdollisesti asennettavasta uudesta havaintoputkesta. Näytteistä tulee tehdä liitteenä olevan ohjeen mukaiset määritykset.

Mikäli ottamisalueen läheisyydessä (alle 200 m) sijaitsee talousvesikaivoja, on niiden veden laatu selvitettävä ennen ottamistoiminnan jatkumista.

Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Lisäksi tulokset pyydetään toimittamaan pohjavesitietojärjestelmään suorasiirtoina näytteet analysoivan laboratorion toimesta.

Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä.”

Uudenmaan ely-keskuksen lausunto:

” Valtatien 4 suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle ja seututien 423 suoja-alue 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 44 §). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 1. mom.). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 2. mom.). Maa-ainesottotoiminta kiinteistöillä tulee tapahtua kokonaisuudessaan maantien tie- ja suoja-alueen ulkopuolella. Kiinteistölle 81-401-1-2512 pintamaista kasattava valli on myös sijoitettava kokonaisuudessaan maantien suoja-alueen (30 m) ulkopuolelle.

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

Hakemusaineistosta ei ole ilmoitettu tarkempia tietoja ottoalueen kuljetus- ja käyntimääristä.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri - vastuualue muistuttaa, että hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta seututielle 423. Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maanteiden liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri - vastuualue suhtautuu pääsääntöisesti kielteisesti hulevesien ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen maantien sivuojaan.”

Ympäristöterveyden lausunto:

”...

Toiminnalla ei saa olla haitallista vaikutusta alueen pohjaveden laatuun tai määrään. Ylimmän ottamistason ja pohjaveden pinnan väliin tulee jättää riittävä suojakerros. Hakemuksessa esitettyä neljän metrin suojakerrosta voidaan pitää suositeltavana vähimmäisvaatimuksena pohjavesialueella. Hakija esittää, että pohjaveden pinnantaso tarkkaillaan kiinteistöllä Betonila sijaitsevan kaivon kautta. Pohjaveden laadun tarkkailusuunnitelmaa ei ole esitetty hakemuksessa.

Terveysuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan hakija tulisi velvoittaa tarkkailemaan toiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun säännöllisellä näytteenotolla. Näytteenottopisteet, tarkkailutiheys ja tutkittavat parametrit tulisi yksilöidä lupaehdoissa. Lisäksi lupaprosessissa tulisi tarkastella, onko hakijan esittämä pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailupiste riittävä koko alueen pohjavesitason tarkkailuun.

Pohjavesinäytteenottajalla tulisi olla koulutus tai pätevyys näytteen ottamiseen.

Työkoneiden tankkaus sekä öljytuotteiden, jätteiden ja kemikaalien varastointi tulee järjestää siten, ettei toiminnasta aiheudu pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Hakijan tulee varautua ennalta häiriötilanteisiin ja varata alueelle öljynimeytysainetta mahdollisten öljyvahinkojen varalle. Myös ulkopuoliset urakoitsijat tulee perehdyttää toimintaan häiriötilanteissa.

Alueella muodostuvien pintavesien käsittely ja johtaminen tulee toteuttaa hallitusti. Pintavesien johtamisesta ei saa aiheutua lisäkuormitusta ojiin tai vesistöihin. Tarvittaessa maastoon

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

johdettavat pintavedet tulee käsitellä esimerkiksi selkeytysaltaassa.

Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa ympäristöön ja asutukselle. Hakija tulee velvoittaa toteuttamaan riittävät toimenpiteet pölyhaittojen vähentämiseksi toiminta-alueella ja liittymäteillä sekä tarkkailemaan pölyhaittojen esiintymistä ympäristössä. Tarvittaessa pölyn leviämistä tulee ehkäistä esimerkiksi kastelemalla. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisia melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mikäli toiminnan aikana tulee esille epäilyjä ohjearvojen ylittymisestä, tulisi melutaso selvittää luotettavien mittausten avulla hakijan toimesta. Meluhaittoja tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon alueen kaikista toiminnoista aiheutuva kokonaismelutaso. Melusta mahdollisesti aiheutuvien viihtyvyshaittojen vähentämiseksi tulisi ottamistoiminnalle ja kuljetuksille asettaa vuorokautiset toiminta-ajat. Yöaika, arkipyhät ja sunnuntait tulisi rajata toiminta-aikojen ulkopuolelle.

Hakija tulisi velvoittaa toteuttamaan tarvittavat maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteet ottamistoiminnan päätyttyä ja mahdollisuuksien mukaan jo ottamistoiminnan edetessä. Jos alueelle tuodaan muualta maa-aineksia maisemointitarkoituksessa, tulee niiden olla puhtaita eikä niistä saa liueta haitallisia aineita maaperään.

Muilta osin terveydensuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa Hartotech Oy:n maa-ainelupahakemuksesta." Hakemuksesta jätettiin kolme (3) muistutusta.

Muistutukset

Hartolan kunnan muistutus:

”Hartolan kunta pyytää naapurin kuulemisessa huomioimaan seuraavat seikat:

-Kiinteistöllä Betonila on rasitetie, joka kulkee Hirsikulman kiinteistön läpi. Tierasitteen alaisina (rasitettuina) ovat kiinteistö Hirsikulma ja Yhteistoimi. Maa-ainesten ottotoiminnan luvituksessa tulee huomioida kyseinen rasitetie ja rasiteoikeuden säilyminen jatkossa, siten että kulku Betonilan kiinteistölle tulee Hirsikulman kiinteistön läpi. Maa-ainesten ottotoiminnassa, työmaan vaiheistuksessa, suojauksissa ja ottotoiminnan jälkeisessä maisemoinnissa tulee huomioida rasitetien olemassaolo ja pysyvyys. Toiminta tulee vaiheistaa ja toteuttaa siten, että rasitetien paikka kunnan kiinteistöllä säilyy ennallaan.

-Pohjaveden suojaetäisyydet ja laaduntarkkailu huomioidaan luvassa.

-Riittävä vakuussumma tulee huomioida jälkimaaisemoinnin

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

varmistamiseksi.

-Luvassa huomioimaan mahdollinen maastoon läjitetty betonijäte.”

muistutus:

*”Naapurikiinteistön) omistajana:
-rajaetäisyys naapurista tulee olla suosituksen mukainen 10m
-rintaukset on luiskattava maisemoinnissa kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi
-murskaukselle tulee hakea ympäristölupa pohjavesialueella ja on odotettavissa, että 50 pv murskausaika ylittyy
-Betonilan kiinteistöllä on huomattavia määriä betonijätettä ottamisalueella ja piha-alueella ottamisalueen ulkopuolella maaperässä. Jäte tulee poistaa alueelta viranomaisen hyväksymällä tavalla, jätteen käsittely pohjavesialueella on varmaankin luvanvaraista.”*

muistutus:

”Hei, mökkimme sijaitsee Hartolassa, , eli toisella puolella maa-ainesten ottamista. Hämeen vesistöön on tietääksemme tehty vesienhoidon toimenpiteet ja tavoitteet v. 2022-2027. Siinä riskienhallinta ja häiriötilanteisiin varaudutaan ja pohjavesien suojarakenteet on pidettävä kunnossa. Suojauksia tulee tehostaa jos pohjavesitarkkailu osoittaa pohjaveteen pääsevän haitallisia tai vaarallisia aineita. Jos hankkeen vaikutusalueella vedenotto kaivosta estyy tai vaikeutuu, on luvan saajan tehtävä tarpeelliset toimenpiteet vedensaannin turvaamiseksi. Onko hakijan toimitettava vielä tarkempi selvitys ettei hanke pilaa pohjavesiä tai veden saanti vaikeutuu? ...”

Hakijan vastine lausuntoihin ja muistutuksiin

Suunniteltu ottotoiminta ei vaikuta talousvesikaivojen veden määrään eikä laatuun pohjaveteen pidetään neljän metrin suojaetäisyys sekä noudatetaan ympäristölupaviranomaisen määräyksiä pohjavesiasioista.

Kunnan lausunto:

Suojaetäisyydet ja laaduntarkkailu pohjaveden osalta suoritetaan lupamääräysten mukaisesti. Rasitetie säilyy ellei sitä haluta molemmiin puolisella sopimuksella siirtää. Ottoalueilta joka tapauksessa on tarkoitus suorittaa-maa-aineskuljetuksia autolla joten rasitetie säilyy jo tästäkin syystä.

omistaman kiinteistön suuntaan suojaetäisyys rajasta muutetaan kolmesta metristä kymmeneen metriin.

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

Rintaukset luiskataan ympäristölupamääräysten mukaisesti Murskauspäivien lukumäärä ei tule ylittämään 50 vuorokautta. Muistutuksessa mainittu betonijäte on puhdasta betonia ja tullaan kierrättämään.

Päijät-Hämeen ympäristöterveys:

Pohjaveteen tullaan jättämään neljän metrin suojakerros ja pohjaveden tarkkailu / näytteenottaminen suoritetaan lupamääräysten mukaisesti. Pintavesien osalta huolehditaan ettei alueella pääse syntymään pintavesilammikoita. Ottamisalueet ovat aika pienet joten pintavesistä ei muodostu ongelmaa. Toiminnan pölyävimmät toiminnot eli murskaus suoritetaan ottoalueiden itälaidalla, asutukseen nähden kauimmaisella puolella. Tarvittaessa murskausurakoitsija käyttää kastelua prosessin aikana. Asutuksen ja ottoalueiden väliin jää yli 10m korkea metsäinen rinne. Sama rinne ja toimintojen sijoittaminen vaikuttavat myös meluun. Melun osalta suurempi melulähde on ottoalueiden ja asutuksen väliin jäävä valtatie 4.

Hämeen ELY keskus (ELY, Hartolan kunnan ympäristöviranomaisen, luvan hakija ja suunnitelman laatinut konsultti ovat pitäneet puhelin palaverin 21.5) Pohjaveden tarkkailua varten alueelle on rakennettu uusi pohjavesiputki. Lisäksi ottoalueiden läheisyydessä on Harben rakentama kaivo sekä pohjoisemman ottoalueen lähistöllä on viereisen toimijan pohjavesiputki. Pohjavesien korkeudet on tarkistettu näissä muistutusaikana.

Murskausurakointiin on löytynyt sähkövirralla toimiva vaihtoehto, joka täyttää ELYN vaatimukset ja pohjaveden pilaantumisvaaraa ei näin ollen synny.

Keväällä 2024 on tehty talousvesikaivojen ja Harben kaivon vesien laatututkimukset eikä niissä ole havaittu poikkeavia arvoja normaalin nähden eli maaperä ei voida pitää pilaantuneena. Jos ottamis toiminnan aikana havaitaan vastaan tulevan pilaantuneita maa-aineksia niin toiminta keskeytetään ja asiasta ilmoitetaan tarvittaville viranomaisille.

Pohjaveden suojaus koneiden, aineiden ja laitteiden osalta suoritetaan ns kaksinkertaisen suojauksen periaatteella kuten ELYn muistutuksessa on mainittu,

Murskaustoiminta tullaan sijoittamaan ottoalueiden itäisimpään nurkkaan jolloin etäisyys lähimpiin asutuksiin on noin 250-300 metriä. Lisäksi ottoalueiden ja asutuksen väliin jää yli 10m korkea metsäinen rinne. Lisäksi tuotekasoja voidaan käyttää melun ja pölyn suojana asutuksen suuntaan. Lisäksi melun aiheutuminen on kertaluontoinen, hyvin lyhyen aikaa kestävä, ei vuosittainen ja toistuva melu.

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

10 metrin suojaetäisyys tullaan jättämään pohjoisen tilan rajaa vasten, jossa rajan suojaetäisyydellä on merkitystä myös pohjoisen tilan omistajan mielestä. Muutoin edetään ottoalue noudattaa suunnitelman mukaisia rajoja.

Maisemointi ja jälkihoitosuunnitelmaan on täydennetty ottosuunnitelmassa. Ottoalueella levitetään puhtaita pintamaita noin 10cm kerros ja alue metsittyy luontaisesti männylle ja tarvittaessa maisemointia täydennetään istuttamalla.

ELYN muistutuksessa mainitut suojaetäisyydet valtatiehen ja maantiehen täyttyvät alkuperäisessä suunnitelmassa. Varsinkin valtatie neljän suuntaan ottoalueen ja valtatie väliin jää yli 10m korkea metsäinen rinne.

Yhteenveto:

Muistutuksien pohjalta vastineen lisäksi ottosuunnitelmaan ja suunnitelmapiirroksiin on tehty tarkennuksia ja uudet asiakirjat on toimitettu Hartolan kunnan ympäristölupaviranomaiselle.

Alueen ympäristössä on ollut maa-ainesten ottamistoimintaan vuosikymmeniä eikä tästä toiminnasta ole aiemmin aiheutunut häiriöitä tai pohjaveden pilaantumista. Nyt ottosuunnitelman mukainen toiminta on pinta-alaltaan ja ottomäärältään pienimuotoista aiempiin ottamistoimenpiteisiin nähden.

Neuvottelu

21.5.2024 maa-ainesluvasta järjestettiin neuvottelu tilaisuus yhdessä hakijan, hakijan konsultin, Hämeen Ely-keskuksen ja kunnan ympäristönsuojelun kanssa. Neuvottelun tuloksena hakija täydensi hakemustaan 23.5.2024.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Hartotech Oy:lle myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen maa-ainesten ottolupa kymmeneksi (10) vuodeksi kiinteistöille Hirsikulma 81-401-1-2756 & Sorakumpu 81-401-1-2512. Luvan edellytyksenä on, että toimintaa harjoitetaan hakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti, ellei tässä lupapäätöksessä toisin määrätä.

Maa-ainesten otossa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

Lupamääräykset

Yleiset:

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

1. Ottamislupa myönnetään 10 vuodeksi siten, että luvan voimassaoloaikana soraa ja hiekkaa saa ottaa ottamissuunnitelman osoittamalta 1,5 ha:n suuruiselta alueelta enintään 69 500 k-m³.
2. Maa-ainesten ottamista ei saa ulottaa tason +99.80 (N2000) alapuolelle eikä 4,00 metriä lähemmäksi ylintä havaittua pohjaveden pintaa.
3. Ottamisalue tulee olla merkitty maastoon ennen ottamistoimintaan ryhtymistä riittävän pysyvillä ja näkyvillä paaluilla ja alueille tulee asentaa ottamisen edetessä riittävästi korkomerkkejä oton pohjatason seuraamiseksi. Korkeat rintaukset on merkittävä maastoon lippusiimoilla.
4. Maa-aineksen oton saa aloittaa vasta aloituskatselmuksen jälkeen. Aloituskatselmuksen ajankohdasta on sovittava valvontaviranomaisen kanssa. Tällöin tarkastetaan mm. ottamisalueen merkintä maastoon ja korkeusmerkintöjen riittävyys.
5. Alueella ei saa huoltaa tai tankata kuorma- ja kuljetuskalustoa eikä varastoida polttoaineita, öljyjä tai muita vaarallisia aineita.
6. Maa-ainesten ottaminen, kuljetus ja kuormaaminen on sallittu arkipäivisin kello 6:00-22:00 sekä lauantaisin kello 7:00-18:00.

Sunnuntaisin tai arkipäivinä toiminta ei ole sallittua.

Pohjavesi:

7. Pohjaveden pinnan korkeutta on seurattava neljännesvuosittain (helmikuu, toukokuu, elokuu, marraskuu) ja havainnot merkittävä tarkkailupöytäkirjaan. Seuranta suoritetaan kiinteistöllä olevasta kaivosta. Mittaustulokset tulee toimittaa NOTTO -järjestelmään vuosittain.
8. Ottamisalueen pohjoisella puolella sijaitseva kaivo ei sovellu pohjaveden laaduntarkkailuun. Näytteenotto tulee tehdä muovisesta havaintoputkesta Hämeen ELY-keskuksen liitteen, Soranoton pohjavesivaikutusten seuranta, mukaisesti:

Laaja analyysi ottamisen alkaessa ja sen jälkeen vähintään 3 vuoden välein:

Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, Aistinvarainen arviointi, Alkaliniteetti, Alumiini, Ammonium ja Fluoridi

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

vain alkunäytteistä, mikäli aineelle ei todeta kohonnutta pitoisuutta, Happi, Kloridi, KMnO₄-luku, Kokonaiskovuus, Lämpötila, Mangaani, Nitraatti, pH-luku, Rauta, Sameus, Sulfaatti, Sähkönjohtavuus, Väri, TVOC, Mineraaliöljy

Suppea analyysi vuosittain
Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, Aistinvarainen arviointi, KMnO₄-luku, pH-luku, Sähkönjohtavuus, Happi, Kovuus, Kloridi, Sulfaatti, Sameus, Rauta, Mangaani, Mineraaliöljy

Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi ELY-keskukselle, Hartolan kunnan ympäristönsuojelulle ja ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään (POVET) suorasiirtoina tarkkailun toteuttavan laboratorion tai konsultin toimesta.

Jälkihoito:

9. Ottamisalueella on jälkihoitotoimenpiteenä luotava kasvualusta ottamissuunnitelmassa esitetyn mallin mukaisesti. Tähän tarkoitukseen käytetään joko alueelta poistettuja pintamaita tai tarvittaessa muualta hankittuja pintamaita. On varmistettava, että jälkihoidossa käytetään ainoastaan pilaantumattomia maa-aineksia, ja tarvittaessa niiden pilaantumattomuus on osoitettava asianmukaisin analyysin. Muualta tuotujen pintamaiden määrästä ja alkuperästä on pidettävä kirjaa, ja niiden on sovellettava käyttötarkoitukseen. Muualta tuotujen maa-ainesten käytöstä on ilmoitettava ennakkoon valvontaviranomaiselle.
10. Ottamisen päätyttyä kaivetut kuopan reunat tulee luiskata kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.
11. Jälkihoitotöiden tulee olla tehty lupakauden aikana.
12. Jälkihoidon tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Jälkihoidon seurannassa on arvioitava, mikäli alue tarvitsee täydennyskylvöjä ja -istutuksia
13. Lopullinen maisemoinnin toteutus tarkastetaan hyvissä ajoin ennen lupakauden päättymistä valvontaviranomaisen kanssa maastokatselmuksessa.

Päästöt:

14. Asutukselle ei saa aiheutua toiminnasta, mukaan lukien kuljetustoiminta, kohtuutonta pölyhaittaa. Pölyn

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

joutumista ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

15. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää vakituiseen asumiseen käytettävillä kiinteistöillä ulkona melun A-painotettua ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä kiinteistöillä toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.
16. Mikäli alueella tapahtuu öljy- tai muu vaarallisen aineen vahinko, on siitä ilmoitettava pelastusviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä välittömästi toimiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi. Alueella työskentelevät henkilöt tulee opastaa, miten toimia vahingon sattuessa.
17. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on alueella oltava riittävä määrä imeytys- ja torjuntamateriaalia.

Jätteet:

18. Alueella ei saa varastoida, haudata tai polttaa jätteitä. Jätteet tulee kuljettaa jätelain mukaiseen vastaanottoaikaan.

Raportointi:

19. Maa-ainesluvasta tulee vuosittain ilmoittaa otettu maa-aineksien määrä ja laatu NOTTO -järjestelmään. Ilmoitukset tulee tehdä viimeistään tammikuun 31. päivään mennessä.
20. Siirrettävälle kivenmurskaamolle on haettava ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa, mikäli kivenmurskain toimii polttomootorilla tai lupakauden aikana murskainta käytetään yli 50 vuorokautta.
21. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, alueella on pidettävä loppukatselmus. Maa-ainesluvan haltijan on pyydettävä loppukatselmuksen pitämistä.
22. Mikäli maa-ainesten oton yhteydessä havaitaan maaperän pilaantuneisuutta, tulee ottaminen keskeyttää ja ilmoittaa siitä ELY-keskukselle ja kunnan

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka jälkeen arvioidaan pilaantuneisuus ja puhdistustarve ja jatkotoimenpiteet.

Vakuus

Luvan saatua lainvoiman on hakijan annettava lupamääräysten noudattamiseksi 6000 euron suuruinen vakuus (MAL 12 §). Vakuutena tulee kysymykseen pankkitakaus tai pankkitalletus.

Vakuuden tulee olla asetettuna ennen toiminnan aloittamista. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin valvontaviranomainen on hyväksynyt asetetun vakuuden. Vakuuden tulee olla asetettuna viimeistään kaksi kuukautta tämän lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Vakuuden voimassaoloajan tulee jatkua vähintään yhden vuoden yli maa-ainesluvan päättymisestä.

Vakuus voidaan vapauttaa kokonaisuudessaan maa-ainesten oton päätyttyä, lupaan liittyvien ehtojen ja velvoitteiden tultua täytetyiksi. Vakuuden vapauttaminen tapahtuu valvontaviranomaisen päätöksen perusteella.

Tarkastus- ja valvontamaksu

Tarkastusmaksu on maa-ainestaksan 2.1 §:n mukaisesti $200 \text{ €} + 0,01 \text{ €/m}^3 * 69\,500 \text{ m}^3 + 1,5 \text{ ha} * 70 \text{ €/ha}$. Tarkastusmaksu on näin yhteensä 1000 €.

Tarkastus- ja valvontamaksujen lisäksi laskutetaan naapureiden kuulemiskulut maa-ainestaksan 4.1 §:n mukaisesti $2*30 \text{ €} + 9*15 \text{ €} + 20 \text{ €}$. Kaksi rajanaapuria (30 €/kpl) ja yhdeksän muu asianosainen (15 €/kpl). Lisäksi veloitetaan perusmaksu (20 €). Kuulemiskulut ovat yhteensä 215 €

Vuosittainen valvontamaksu määräytyy Hartolan kunnan maa-ainestaksan mukaisesti.

Luvan muuttaminen ja peruuttaminen

Maa-aineslain 16 §:n nojalla lupaviranomainen voi muuttaa antamiaan lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, milloin: lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu; ainesten ottaminen on ennalta arvaamattomalla tavalla vaikuttanut haitallisesti ympäristöön, asutukseen tai luonnonolosuhteisiin; tai lupahakemuksessa on annettu vääriä tai virheellisiä tietoja ja selvityksiä.

Päätöksen perustelut

Lupapäätöksen mukaan toimittaessa ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumisesta. Maa-ainesten ottaminen lupamääräyksiä noudattamalla ei tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa, eikä muutoinkaan ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti 10 vuodeksi.

Toiminta ei sijoitu luonnontilaisille alueille. Toiminnan aloittaminen ei siten aiheuta merkittävää muutosta alueen käyttöön tai ympäristöön.

Lupamääräyksiä perustelut

Määräys 1: Kokonaisottomäärä, ottamisaika ja ottamisalue ovat hakemuksen mukaiset. Määräys toiminnan laajuudesta on ollut tarpeen antaa, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa ympäristölle.

Määräys 2: Pohjavesipinnan tarkkailulla varmistetaan, että pohjaveden pinnan yläpuolelle jää riittävän paksu suojakerros.

Määräys 3: Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta voidaan varmistua, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. Määräys on annettu pohjaveden suojelemiseksi sekä toiminnan valvomiseksi.

Määräys 4: Aloitus katselmus on tarpeen otolle asetettujen aloitusehtojen toteutumisen tarkistamiseksi.

Määräys 5: Määräys on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Koneiden ja laitteiden huolto aiheuttavat riskin maaperän pilaantumiselle ja pohjaveden laadulle.

Määräys 6: Määräys on annettu toiminnan aiheuttamien viihtyvyyshaittojen rajoittamiseksi.

Määräys 7: Raportointia koskeva määräys on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi.

Määräys 8: Määräys on annettu pohjaveden tilan seuranta ja suojelua varten.

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

Määräys 9: Määräys on annettu jälkihoidon asianmukaisuuden takaamiseksi. Jälkihoito-toimenpiteillä varmistetaan oikein rakennettu pintakerros, joka nopeuttaa humuksen muodostumista. Lupamääräyksellä varmistetaan myös, etteivät alueen maisemointiin mahdollisesti alueen ulkopuolelta tuotavat massat aiheuta ympäristölle maa-ainelain 3 §:n mukaista haittaa.

Määräys 10: Luiskille vaaditut kaltevuudet on annettu sortumavaaran ehkäisemiseksi.

Määräykset 11, 12 ja 13: Lupamääräyksillä varmistetaan, että alue ei jää jälkihoitamatta toiminnan päätyttyä.

Määräys 14: Maa-ainesten käsittelystä ja liikenteestä voi syntyä pölyämistä, joka voi aiheuttaa viihtyisyshaittaa lähialueella. Lupamääräys on tarpeen asutukselle mahdollisesti aiheutuvien pölyhaittojen rajoittamiseksi ja todentamiseksi.

Määräys 15: Määräys on annettu toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Pykälässä esitetyt melutasot perustuvat valtioneuvoston päätökseen 993/1992.

Määräys 16: Pelastusviranomaiselle kuuluu ensisijainen vastuu vahinko- ja onnettomuustilanteiden torjunnalle. Luvan ehtojen täyttymisen varmistamiseksi alueella toimivan henkilöstön tulee olla selvillä luvan sisällöstä. Henkilöstön perehdytyksellä voidaan vähentää onnettomuusriskejä.

Määräys 17: Pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi on ollut perusteltua antaa määräys riittävän torjuntakaluston ja torjuntamateriaalin varaamisesta vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle.

Määräys 18: Lupamääräyksellä varmistetaan, ettei jätteistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai alueen roskaantumista.

Määräys: 19: Raportointia koskeva määräys on tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi.

Määräys 20: Polttomoottorilla toimiva kivenmurskaamon käyttö pohjavesialueella edellyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) 28 § mukaisen ympäristöluvan. Mikäli lupakaudella käytetään murskainta yli 50 vuorokautta tulee sille hakea ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1 mukaan ympäristölupa.

Päätöspäivämäärä 4.6.2024

Määräys 21: Lupamääräys on annettu toiminnan valvomiseksi.
Loppukatselmus on tarpeen jälkihoitotöiden toteamiseksi.

Määräys 22: Määräys on annettu maaperän ja pohjaveden
pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet Maa-aineslaki (555/1981)
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Jätelaki (646/2011)
Hartolan kunnanvaltuuston 16.6.2016 hyväksymä maa-ainestaksa

Päätöksen voimassaolo Tämä päätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi
tulon jälkeen.

PÄÄTÖS Ehdotuksen mukaan.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Tiedoksi Päijät-Hämeen & Uudenmaan Ely-keskus
Päijät-Hämeen terveydensuojelu
Muistutuksen antajat

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.
Määräaika valituksen tekemiseen on 30 pv tämän päätöksen
antopäivästä sitä määräaikaan laskematta.

Valitusosoitus liitteenä.